

Podden du ska lyssna på finns också på appen Nodio, poddtjänsten för dig som älskar dokumentärer. Lyssna på hundratals titlar inom True Crime, historia och samhälle, utan reklam och före alla andra i appen Nodio.

Hej Sverige! Apoteket finns här för dig och alla du tycker om.

Just nu får du 25% rabatt när du köper två kosttillskott hos oss.

Välkommen till oss på Apoteket!

Kosttillskott ersätter inte en varierad kost och en hälsosam livsstil.

Varför går jag upp på morgonen?

Kärlek.

Moppe.

Den lockes åt alldeles nu.

Vi på Löbergs går upp för ett bättre morgonkaffe.

Vad går du upp för?

Löbergs kaffe rustar in.

När vi kom hit, det första var att man fick någon typ av chock för att man fattar ingenting.

När du kommer hit och du ser att det står så mycket i bilar, så tänkte jag, vad har hänt?

Det har varit det största massmordet här eller nånting.

I två tidigare avsnitt har vi berättat om John och om hans uppväxt på landet utanför Borås.

Han hamnar utanför i skolan och håller sig mest för sig själv.

Som tonåring hittar han en gemenskap i den nazistiska nordiska motståndsrörelsen, NMR.

Men efter några år hoppar han av.

Inte som det verkar för att han tar avstånd från NMRs idéer,

utan för att han tycker det känns meningslös.

Ensam i sitt hus på landet verkar John sen radikaliserar ytterligare.

Han börjar tillverka egna vapen, framställer svartkrut och gör kemiska experiment.

Han skriver inlägg på olika chattar,

där han uttrycker beundran för personer som begått kända voldsattentat.

Give us one hundred on this book.

Timothy McVeigh, or Brenton Tarrant,

and even the greatest nations will fall.

Men nu har säkerhetspolisen kommit honom på spåren.

Det gjordes ju en hel del beställningar av kemiska preparat

och det där var ju någonting som väckte säkerhetspolisens intresse.

Vad är det han planerar att göra?

Är S.A.P.O. på väg och avvärjet terrorattentat?

Är S.A.P.O. på väg och avvärjet terrorattentat?

En ny breivik?

Eller är John bara en missförstådd kille med udda specialintressen?

Det är uppenbart att han umgick med tankar på att begått attentat.

Det var en krudurk bokstavligt talat den här bostaden.

Sen är det ju alltid den här utmaningen med

att bedöma vad som är snack och vad som är verkstan.

Jag heter Elinéa Edin och du lyssnar på ensamvargen och vapenverkstan.

En dokumentärserie i tre delar.

Tredje och sista delen. Snack eller verkstad.
Jag ringde på min telefon och presenterade att han var från polisen.
Och att Angela behöver rastas.
Hunden måste rastas.
Vid 9-tiden på morgonen, torsdagen 4 november 2021,
blev Johns föräldrar Per och Eva uppringda av en polis.
Han säger kort att John är bra,
men att Johns hund Angela behöver rastas.
Nu undrar polisen om de kan komma och ta hand om hunden.
Men de får nästan inte veta någonting om vad som har hänt.
Nej, ingenting.
Jag sa att han griper.
Ja, han är gripen.
Har ni med hans chef?
Nej.
Ja, men då får ni väl be. Han får inte ringa.
Jag försökte förklara.
Han byter människor för uppe i Norrköping och Linköping.
De byter bil i natt och några timmar.
Det måste ju meddela att han inte kommer.
Det kan inte stå någon där och vänta.
För han åker in och hämtar sin bil.
Och så åker de upp och så skiftar de ju bilade.
Nej.
Så vi fick ju tag i hans arbetsgivare och tala om att han kommer, inte.
Under natten som just har passerat har nationella insatsstyrkan
och personal från säkerhetspolisen kommit till det åkeri
som John jobbar för.
I skydd av mörkret har de tagits in på området
och jämt sig i väntan på att John ska dyka upp.
Vi är två tider på natten kommer John körande i sin lastbil.
Han har varit ute på en körning sedan klockan sjukvällen innan
och nu är arbetspasset över.
På området står hans privata bil parkerad
en vit gammal Volkswagen Golf.
Det är med den han ska ta sig hem.
När han har parkerat lastbilen och går mot personbilen
slår insatsstyrkan till.
Gripen det som sker klockan 0-2-14
blir i enligt Zappos rapport odramatiskt.
John förstill en arrest i Göteborg.
En man i 25-årsåldern från Västra Götaland
har begärts häktad missstängt för förberedelse
till allmänfarlig ödeläggelse.

Allmänfarlig ödeläggelse är när man med hjälp av till exempel en explosion utsätter andra människor för fara eller orsakar svåra skador på andras egendom. Och fler brottsmisstankar ska komma till senare. De har alltså 6 stycken bilar. De har en brottsmisstank. De har en brottsmisstank. De har en brottsmisstank. De har alltså 6 stycken bilar inne på ett fabriksområde där de har klippt hål i nätet och tagit sig in där insatsstyrkan från Göteborg. De har tagit 6 polisbilar för att hämta en ensam person som vart ute på jobb. Jag vet inte vad man tror att man ska möta. Varför man har valt att slå till mot John just den här natten? Har säkerhetspolisen inte velat berätta? Man har haft honom på radaren en längre tid och under en månad föregripandet har man avlysnat hans mobiltrafik och datakommunikation. Men exakt vad är Säpo har sett som gör att man nu inte vill vänta längre med ett gripande får vi aldrig veta. När John välar gripen fortsätter Säpo och nationella insatsstyrkan till hans hus ditom anländer vi halv tre på natten. Därpå börjar de sedan en husransaken som ska pågå i flera dagar. Från början är även nationella bombskyddet på plats för att säkra huset från eventuella explosiva ämnen. Det är ganska många olika rörliga delar i en större operation som ska ske ungefär samtidigt så det planeras alltid väldigt noggrant. Henrik Olin är kameroklagare vid riksgenheten och den som senare ska komma att leda för undersökningen av de brott som John misstänks för. Här visste man ju inte heller riktigt hur farlig var den här bombo- och vapentillverkningen. Hur långt han faktiskt kommit in i den här huset fanns det någonting som var försätsminerat eller i vart fall färdiga sprängämnen och många av de här hemma tillverkade sprängämnen

som det finns instruktionsfilmer på nätet
och så hur man ska gå till vägar
för att göra med hyfsat vanliga kemikalier.
De är oerhört farliga, de är oerhört stötkänsliga till exempel.
När poliserna går in i huset möts de av hunden.
De sätter henne i Johns bil
som poliserna har förslats till huset.
När Eva och Per kommer dit senare på morgonen
för att ta hand om Angela
möts de av ett massivt polisuppbåd
och det råder förbrillaktivitet
på den annars så ödsliga gården.
Det var alltså fullt med folk här.
Tio bilar tror jag att vi räknade.
Ja, tio bilar.
Det var ju fullt här och åken stod där med fiskbensmönster.
Ja, vi tog vi tis om att svänga in ner på grus
eller på hans infört.
Länge fram kom vi liksom inte.
Vi stod bilar hela vägen.
Då tänkte man, vad har hänt?
Och så kommer det ut någon och möter oss.
Nu får ni få gå en ny väg här
och så mer än mindre drott.
Vi fick bara gå ut med kanter här.
Bilen stod ju lite snett i inköp från den grinstolpen
på gräsmattan här.
Vi fick bara gå på den sidan
om bilen tog ut här.
Nu får ni vara härifrån.
Poliserna som är först anländer till Johnshus
rapporterar om en extrem oordning
in i bostaden.
Mängder av vapendelar utskrivna
med 3D-printern ligger utspridda i huset.
I ett rum finns pipor och pipämnen
till luftvapen.
Spår av nyligen avslutade kemiska processer
hittas i olika kärl som står framme lite överallt.
Böcker om sprängämnen ligger uppe framme.
Det här är inget vanligt hem.
Ingen vanlig bostad.
Åklagare Henrik Olin.
Det här är en vapen- och kemverksta

hela det här huset.
Det är dessutom kraftigt sanitära
olägenheter, smutsigt.
Han har bott här tillsammans med en hund.
Det fanns när vi sedan sökte
genom krutrester och så.
Det ligger hund, hår i allt.
Det finns också en fara med det här.
Som bombexperter i ärendet har beskrivit.
Dam kan allstra statisk elektricitet.
Det hade inte behövt så mycket.
En gnistbildning hade kunnat uppstå.
Då hade det kunnat få katastrofala konsekvenser
i den här bostaden.
Med alla de farliga ämnen som fanns i bostaden.
Det var en krudurk bokstavligt talat.
Bland beslagen som görs i Jonshus
finns olika kemikalier som kan kopplas till
sprängämnestillverkning.
Förutom vapendelar och pipämnen
är även två hela vapen som vi
provskjutningar fungerar.
Svart kruzrevolver som Jonna beställde
på nätet.
Den tredje utskriva Spacejank V2
som Jonna provskjutit.
Polisens vapenexpert bedömer att det finns
utskriva delar till åtminstone
två halvautomatiska vapen
som är betydligt farligare
och som du skulle ta en veckas arbete
vardigare att färdigställa.
I bostaden finns också propagandamaterial
från Nordfront och NMR.
Böckerna med höger nationalistiskt budskap
och i datorn hittas det extremistiska material
som man har sparat ner.
Bland annat nazistiska bilder.
PDF-filer om sprängmedel
och ritningar för att skriva ut 3D-vapen.
Dessutom har Jonna lagt ner filmer
från olika voldsamma attentat.
Bland annat från Brenton Terence
terrorattentat mot två moskeer

i Nya Seland 2019.

I de första förhören med Jonna
som görs samma dag som man grips
förnekar en brottet han anklagas för.
Han är fåordig och svarar undvikande
på förhørsledarens frågor om allt
de har hittat.

Förhørsledaren berättar också att polisen hittat
tonvis med konstgössel i grannens lada
som står öppen ett stenkast från Johns hus.
Kände John till att konstgössel
som kan användas till bombtillverkning
fanns där.

John förnekar det och säger att han
aldrig varit in i ladan.

Att han har ett vapenintresse
säger han däremot att han inte kan förneka.

John anhålls och häktas.

Och nu sätter den omfattande
förundersökning igång.

De många beslagen från huset
ska testas och analyseras.

Johns aktiviteter på nätet
och utanför ska kartläggas.

Och som en del i utredningen
kontaktar säkerhetspolisen,
psykologen och analytiken

Katty Cohen på

Totalförsvarets forskningsinstitut
FOI.

Hon får i uppdraget analysera
om John stämmer in på profilen
för en typisk ensamagerande
attentatsman.

Det finns ju ett antal olika
bedömningsinstrument
just för hot och riskbedömningar.

Och när det gäller ensamagerande
så finns det bara ett
och det heter trap 18
för att det finns helt enkelt 18
stycken variabler
som man har kunnat
påvisa är väldigt vanliga

hos de individer
som sen går vidare och begår
våldståd.
De 18 variablerna
som man tittar på består av 10
riskfaktorer och 8 indikatorer
på att en person planerar
att begå ett attentat.
Riskfaktorer är till exempel
att man har haft kontakt
med en extrem
extremistisk organisation
och sedan
lämnat den
eller försökt gå med och blivit
avvisade eller att man har lämnat den
av olika skäl.
En annan är att man har
en historia av psykisk ohälsa,
ensamhet
att man har sitt mesta umgänge
på internet
är en annan riskfaktor
och bland indikatorerna
så
är ju
till exempel
identification
med tidigare våldsverkare
att man vill likna dem
och att man glorifierar dem
är en indikator
och en annan är att man samlar väldigt mycket information
om en potentiell måltavla
och en tredje
är att man
läcker information
om sina planer
utan att kanske egentligen
att man
i mer eller mindre förtäckta ordalag
pratar om att man är på gång
att kanske begå ett attentat.
Att det är en riskfaktor

att en person har lämnat en extremistisk organisation
så som

John lämnade NMR

förklarar Catecoen med att
människor som upplever sig stå utanför samhället
och som söker sig till
den typen av organisationer
ofta gör det för att hitta ett
sammanhang.

Och om det

av någon anledning inte fungerar
om man antingen inte får vara med
eller man kanske
kan orka mer sociala
som det innebär att vara med
eller om man
inte känner

att man passar in på något sätt
så blir det ytterligare
ett steg bort

ifrån gemenskap
så att det blir som en nöt
misslyckande

i någon mening
och då är man ju
ännu mer sårbar

sen för att
gå vidare till ett ännu
mer extremt.

Och när det gäller John så kan Catecoen
se att många av variablerna
är uppfyllda.

Hon tror att John har planerat ett
eller flera attentat
men det är svårt att veta när och
var det skulle ske.

Det är uppenbart att han
umgick med tankar på att begå
att attentat och att han
rent av
hade väldigt detaljerade
idéer om hur det kunde gå till.
Det fanns ju många riskfaktorer
som han uppfyllde

och även många indikatorer.
Däremot så
vissa av de här indikatorerna
är väldigt
i tid kopplade till
att de är väldigt nära
att man är i slutet av planeringen
och där
kunde jag ju se att han
var faktiskt inte riktigt
där. Han var inte
i färd med att direkt nu
planera någonting
utan när planeringen var lite
mer lös kan man säga
det var lite i
ja
han hade inte helt klart för sig
hur det skulle gå till. Det kunde man se.
I fortsatta
förhör som
hålls med Jon under vintern och våren som följer
får han frågor om det
han skrivit till olika nätforum.
Han förklarar att
skrivandet funkar som ett
tidsfördriv och en verklighetsflykt.
Att han har diskuterat
skolskjutningar, sprängningar
och polismord
är för att folk i den typen av forum
tycker att det är sånt som är kul.
Och att det är just forum för
förhållandet och absurditeter.
Det som kallas memes
och shitposting.
Min tolkning är att
han gärna i förhör
tonar ner all valet i det här.
Åklagaren Henrik Olin.
Han påstår att han inte är nationalsocialist
att det har varit
kanske
ett intresse

som han har att söka på
olika
extremistiska åsikter
men
vi får egentligen inte i förhör
någon riktig, tycker jag, bra
bild av vad han står här.
Men
böckerna, skrivningarna
på nätet,
det som finns i hans dator
i min värld talar det en ganska
tydligt språk.
Det finns en stark
koppling ideologiskt från den här personen
menar jag till
våldsbejakande högerextremistisk ideologi.
Inte heller
Cathy Cohen köper Johns förklaring
att det han skrivit på nätet ska förstås
som skämt.
Gränsen mellan skämt och allvar
har ju
upphävts
någon gång, runt 2014
när all trycktrörelsen
började
använda memes
och olika typer av skämt
som en form av debattteknik
för att förvirra
och
förlöjliga motståndare
och sen dess har det ju sett ut
och kanske i synnerhet
i de
kretsar som är
långt ut på högerkanten, kanske inte
bara extremistiska,
men
utkantshögen.
Så att det där
är bara för att man
säger någonting som ett skämt så behöver

det inte betyda att det är inte allvar också.
Och
jag tänkte som ett exempel, och det är ju
när moskee-skjutningen i nya selen
2019 där gärningspersonen
skämtade
innan, efter och
under
attentatet, liksom
och
ändå dödade 52 personer
samtidigt som han
handlade på med sina
skämt. Så att
det är svårt att ha det som ett
försvar, tycker jag.
Han hävdar ju själva att det är någon form
av skriv
övningar.
Men en av de här
texterna handlade om nordiska
motståndsrörelsen, utan
att nämna de i namn,
så förstår man att det är de
det handlar om och den är väldigt kritisk
mot att de
är för intresserade
av att vara
en del av samhället
och att
ändå försöka använda demokratiska
och inte våldsamma metoder.
En annan text
handlar om
vem som
är oskyldig. Det vill säga,
vem har man rätt att döda
och vem har man inte rätt att döda
och den texten kommer fram till att
man kan
ingen är oskyldig, man kan döda barn.
Det är
moraliskt rättfärdigat.
Du lyssnar just nu på

en nod och dokumentär.
Visste du att vi också har 100-tals
andra dokumentärtitlar som tar
dig närmare verkligheten?
Här är några smakprov.
Han såg
en människorkrupp som hängde
på ett konstigt sätt
från trappan
och ner i köket.
De för insikter är att de personerna
de en gång älskat
har varit stasi-spioner.
FBI
och Homeland Security
kämpa med utredningen mot R Evil.
Och spåren har nu lätt
om vidare till Ryssland.
Du kan upptäcka ett helt bibliotek
av dokumentära berättelser
att lyssna på hela sommaren
i vår appnodio.
Med koden Sommar lyssnar du som en ny
användare i åtta veckor
för bara 69 kronor.
Alltså tusentals minuter
av dokumentärt berättande för bara
69 kronor. Ladda ner appen
Nódio där appar finns och använd
den sommaren.
Säsong 2
Prova kostnad fritt i 7 dagar på
www.britbox.com och därefter
89 kronor i månaden om du inte väljer
att avsluta. Vildkår gäller
www.britbox.onekligen brillant brittisk tv
allt samlat på ett ställe.
Under hela tiden som
förundersökningen pågår
John dåligt. Förhör
måste ibland avbrytas och det
händer att John inte ens vill lämna sin
cell för att komma till förhören.
John sitter häktad

i mer än ett halv år innan ett
åtal kommer.
Hela tiden har han restriktioner.
Det innebär att han inte
har kontakt med någon, inte ens
med sin familj.
Det blir en stor omställning
för Eva och Per som tidigare
hade nästan daglig kontakt
med John. Så här plötsligt så blev
det bara helt borta då.
Alltihopa.
Och ingen tal om varför eller
någonting. Nej, jag hade inte varit för
Angel så hade vi inte varit reda på
debutaget. Nej.
Det blir liksom, det blir väldigt
överkligt allting.
Det blir som bara försvann
för jordes yta liksom.
Vi är på tomten utanför
Johnshus.
Det är mycket i polisens utredning
som Johns föräldrar tycker är
bristfälligt. Och som de
ställer sig frågande till.
En sån sak är påståendet
att John skulle ha haft tillgång till
10-tals ton med konstgössel
eftersom det funnits i
grannens lada.
Det här är en uppgift som dessutom fått
stor uppmärksamhet när media har
rapporterat om fallet.
Polisen har mätt upp att det tar
37 sekunder att gå från köksingången
på Johnshus till ladan.
Jag har inte ens kommit ur anstånden.
Eva och Per tycker det är fel att
grannens konstgössel ska ligga John
till last. När inget konstgössel
fanns i Johns fastighet.
Och inga spår eller fingeravtryck
hittats som skulle tyda på att

John varit in i grannens lada
trots att polisen letat.
Och om John skulle ha
planer på att hämta konstgösset
så tror de inte att han ensam
skulle kunna släpa några större
mängder, särskilt som
man har en trasig axel.
Du får John skottsck, du går ju inte
den här vägen alltså, det gör du
absolut inte. Jag har ju inte ens
kommit halvvägs.
Det är bort till den andra.
Och så ska du igenom läggbården
och alltihop alltså.
Den andra vägen är inte så rolig heller,
det ska ju ytje oerländig.
Överhuvudtaget är det mycket
utredningen som har naturliga
förklaringar menar om.
Om man bara känner John lite bättre.
De kunde fråga oss mer än vad de
frågar, liksom då hade de ju fått
ytterligare
svår.
Och så får de ju ta sin egna uppfattning.
Under fredagen
åtalades en 25-årig man från
Malköpings kommun misstänkt
i slutet av maj 2022
kommer åtalet.
Utöver förberedelse
till allmänfarlig ödeläggelse
grovtbrott. Åtalas John
också för vapenbrott.
Grovt vapenbrott.
Förberedelse till grovt vapenbrott.
Brott mot lagen av brandfarliga
och explosiva varor.
Och brott mot lagen om
sprängemänsprekursorer.
Alltså kemikalier som kan användas
för att tillverka sprängemnen.
Rättigången inleds en onsdag

i början av juni i Scaraboris
tingsrätt.

Det kanske är enklast att åklagas
ställefrågor.

Jag tycker rättigången gick
ganska bra förhören med honom
under rättigången gick också ganska
bra.

Åklagaren Henrik Olin.

Jag la ganska mycket kraft
vid rättigången
kring att beskriva den här ideologiska
texten som jag tycker var
en viktig bevisning
kring åtalet för
förberedelse till allmänfarliga
ödeläggelse.

Under rättigången erkänner John
i stort sett om olika vapenbrotten
som han står åtalad för.

När det gäller brott mot lagen
om sprängemnäsprekursorer
medier John att han haft sådana
ämnen hemma, men att han inte
visste att de krävde tillstånd.

Han erkänner också att han har tillverkat
krut.

Du kan du säga något om
kruttillverkning.

Har du tillverkat krut?

Svart krut.

Och berätta lite hur
har du gjort det
och vad var anledningen till det?

Ja, det var ju
så han använde
det här.

Han hade en svart krustrevolv,
så han använde det här.

Och sen använde
det här.

Och sen var det ju
och lärde någon patron och sådana
svart krut.

Men precis som han har gjort
under hela förundersökningen
nekar John bestämt till att ha planerat
någon form av attentat.
Han har byggt 3D-vapen
och gjort kemiska experiment
för att han är tekniskt intresserad
och behöver få utlopp
för sin kreativitet.
Han får också frågor om konstgösslet
och om det inte fanns där
eller konstgösslet.
Nej, jag har aldrig varit här i anslåda.
Jag har gått förbi kanske ett
mindre 5-10 gånger
medan jag har bortan.
Och jag har bortan några år.
Och de extrema inläggen
i olika chattar
förklarar John med att han bara vill provocera?
Du är Anders Breivik då. Vad tycker du om
honom och hans manifest
och synpunkter?
Ja, aldrig läst hans manifest.
Det är ett riktigt fan synpunkter
men det är något man tycker
att man slimmer dåligare än något.
Då har jag haft bilder på honom
i din dator och så.
Vad är anledningen till det?
Jag tycker det är roligt att
posta bilder på nätet
och provocera folk.
Och varför då?
Jag skapar uppmärksamheten inte.
Vad skulle du säga om din
och du behöver inte svara på det om du inte vill?
Det är en känslig fråga,
men vad skulle du säga om din
politiska hemvist
och syn på saker och ting?
Det är ganska
ganska
så skulle jag säga

det är
en lista eller så för
det beror mig inte så mycket om saker och ting.
Då är jag nöjd där. Tack så mycket.
Under fredagen
avslutades rättegången
här i Skaraborgs tingsrätt
mot den 25 åren.
John döms till fängelse i tre år
och sex månader på alla punkter
utom en. Den som gäller
förberedelse till allmänfarlig
ödeläggelse.
Tingsrätten konstaterar att
John visserligen haft både material
och kundande för att tillverka en bomb.
Men att det inte finns något som visar
att han haft några konkreta planer
på begå ett attentat.
Och att säga vem eller vad som skulle
varit hans måltavla.
Och att John skulle haft något
med grannens konstgösel att göra
för instinget som talar för.
Hovrätten fastställer
senare domen.
Förutom att man slår ihop flera av
vapenbrotten till ett.
Och lagaren Henrik Olin tycker att
frikännandet för förberedelse
till allmänfarlig ödeläggelse
visar hur svårt det är
att bevisa att någon förbereder ett brott.
För det handlar om att bevisa någonting
ett uppsåt, ett syfte till något
som inte har ägt rum.
Som ligger i framtiden.
Vad någon har inne i huvudet egentligen.
Och jag tror att det är viktigt
ur ett rätt säkerhetsperspektiv
att det ska vara ganska svårt
att bevisa den typen av brottslighet
kring vad man tänker göra för någonting.
Henrik Olin tycker ändå

att han hade tillräckligt med bevis
för att John skulle begå åtminstone
en sprängning som skulle kunna
rubriceras som grov allmänfarlig
ödeläggelse.
Han hade ju diskussioner till exempel
i chatter om att ge sig på
att man diskuterat barn,
kunde vara måltavler för skolan
och pratat om någon polisechef
och sådär. Låt vara att det var ganska
löst hållet så var min bild ändå
att det här visar ju ändå på att
han skulle inte bara spränga en
bombiet grustag för att se hur mycket
det smälde utan han ville göra
någonting mera. Men där tyckte
jag att det var en brott
och jag får acceptera den
bedömningen, den har ju provat
både i tingsrätt och i hovrätt
det är svåra brott att bevisa.
Enligt Henrik Olin pekar det här
också på ett dilemma som säkerhetspolisen
ställs inför
när de kommit någon på spåren
som misstänksplanerar ett attentat.
Man bedriver en utredning,
man har en person som är en
misstänksattentat person
och så gäller det att fundera kring
långt våga, man väntar och samlar
in bevisning, tänk om det händer
någonting, alltså där
är det oerhört viktigt
att komma ihåg att säkerhetspolisen
första uppdrag
eller uppdrag i första hand, det är ju
att förhindra att attentat
sker, inte
att säkra bevisning så att man kan
lagföra brott. Och Henrik
Olin får medhåll från
Ansa Hagström som är

sen i år analytiker på SAPO.
Det här är ju en jättestor utmaning
för oss, vi ska
motverka och
förhindra brott
i så tydligt skede som
möjligt, samtidigt som det
innebär
att de olika
rekvisiten för en
viss lagstiftning inte är
uppfyllda.
Vi kan ju aldrig
riskera liv och hälsa
så här handlar det om
att gripa in
innan ett brottbegå
så du får inte gå för lång så att vi riskerar
att någon kommer till skada.
I enligt Ansa Hagström så är
lagstiftningen inte riktigt anpassad
efter hur den våldsbjakande
extremismen fungerar idag
vilket gör det svårare att
dumma någon för att ha planerat ett
attentat. Den lagstiftning vi har
följer
kanske inte riktigt heller
det vi ser vad gäller
hur våldsbjakande extremister
bedriver sin verksamhet.
För att ta ett exempel så
många gånger så
vill rätten ha
en tydligt utpekande
måltavla som planeringen
har handlat om.
Det vi ser är att det finns
många tänkbara
legitima måltavlar
och att många gånger så kan det vara
slumpen eller tillfälligheten
som avgör
vem och vilka måltavlar

som de facto
utsätts för brott.
Att ingripande ni ett tidigt
skede skulle kunna innebära en risk
att man går på felperson
tror inte Ansa Hagström.
Säkerhetspolisen gör så
grundliga bedömningar av både
avsikten och förmågan att begå
våldshandlingar hos en
misstänkt attentatsperson.
Vi får ju otroligt mycket information
någon som har hört någon
som säger någonting och som vill
göra någonting någon gång, någonstans och så där.
Vårt arbete
handlar ju i lika stor utsträckning
nästan större utsträckning skulle jag vilja säga
om att avfärda personer
att bearbeta informationen
och kunna avfärda de här personerna
och det gör vi dagligen.
Förekomsten av
ensamagerande attentatspersoner
och svårigheten att upptäcka dem
gör hotbilden från den
våldsbejakande extremismen
mer och mer komplex.
Och Ansa Hagström understryker
att säkerhetspolisen
inte ensam kan möta
det här hotet.
Andra goda krafter i samhället
behöver hjälpa till och fånga upp de
personer som annars riskerar
att dras in i extremism.
Ibland handlar ju det här om
att få
uppmärksamhet, att bli sedd
och bekräftad
vilket de här
avsiktsförklaringarna
det som ofta kallas för manifest
är ett tecken på

det vill säga att
man vill bli någon
som
andra refererar till också
att
den gärning som man begår
ska räknas
historiskt och i det
internationella perspektivet.
De här typen av avseförklaringar skrivs
för en bred internationell publik.
De skrivs på engelska och i syfte
att sprida sådant som sagt
att vara den nästa fettpinnen.
Att kunna
motverka det här
i ett tidigt skede genom att
andra
goda krafter i samhället
ser och bekräftar, det vill säga, inte bara de här
onda krafterna i form av
våldsböckarna extremister
kan
bemöta, fånga upp
riktiga engagemanget
åt ett annat håll
än brottsligheten.
Catecoen, psykolog och analytiker
på Totalförsvarets forskningsinstitut
FHI
är inne på ett liknande spår.
Det vi alla kan göra
för att motverka att människor
i vår omgivning söker sig till det extrema
är att försöka
att inte bidra till att de känner sig
hänvisade dit.
Framför allt att inte
lämna någon
i sticket, att alltid
inkludera en person, även om den
har obekväma åsikter
och
är

annorlunda.
Var inkluderande och
låt
alla hitta
ett sammanhang, hjälp till
och försöka
hitta någon plats för
även den som verkar ha svårt
att hitta sig en plats
så att inte den här
extrema världen
till sig så lockande längre.
Här är ju liksom
alla miljön och
cylinder.
Här är ju en massa.
Här är ju någon pipa
som har klarat.
Ett par dagar innan vi hälsar på
hemma hos Johns föräldrar
har Säpa varit förbi
och lämnat ett par flyttkartonger
med beslagtaget och material från Johns hus
som inte behöver vara i beslag längre.
Kartongerna är fulla
med massor av små plastpåsar
med en nummererad etiketter.
Det ger hela tiden det.
De vet ju inte själva,
det är sånt som vi ser.
Under våren då John fortfarande
sitter häktad, blir hans hund
Angela som föräldrarna
tagit hand om, dålig.
Hon började ju halta efter den
lång promenad.
Det var på söndagen tror jag,
söndag eller måndag.
Så då var vi just vid Trinéa med henne
på onsdagen och då konstaterade han
att det var ett korsbandskada.
Men korsbandskadan visar sig
själva verket våra cancer
och Angela kan inte bli bra.

Så de låter henne somna in.
Efter rättegången i tingsrätten
hävs Johns restriktioner
och Eva och Per kan prata
i timmar med honom på telefon.
De talar om allt
mellan himmel och jord.
Men John brukar inte vilja prata
om det som har hänt.
Per och Eva tror ändå på John
när han säger att han inte egentligen
har de åsikter och tankar
som han gett uttryck för.
Som till exempel tankarna
om att döda barn.
Och de grejerna som han har skrivit
på nätet, vad tänker ni om det?
Han säger, och han gillar det
liksom ändå retas
på något sätt och vis
sätta igång, liksom folk
ska bli irriterade på något vis
men nu blir det ju liksom lite fel
när man går på de här linjerna.
Han har haft lite svårt
att se begränsningen på den
makavren någon förvandlade
liksom i huvudet till faktum
om man säger så.
I hans värld, sen en minut efter
en teoretisk reaktion
om man säger så, så har han inte
riktigt greppar.
Hur makabert det är om det liksom
är ett sätt att det skulle vara
verklighet.
Det är nog inte riktigt där han är
liksom förhandel nog ganska
självrån att det inte är det.
John sitter på en sluten anstalt
med säkerhetsklass ett.
Det är den högsta säkerhetsklassen
för de mest riskfyllda fångarna.
Vad han ska göra när han kommer ut

vet han inte.
Han diskuterar mycket
med föräldrarna om experimenten
som att framställa alternativa
som tillbilar på kemisk väg
för att spara pengar.
Men det är mest lösa tankar.
Hans körkort
går snart ut och där han sitter
har han ingen möjlighet att förnya det.
Och utan körkort
blir det svårt att jobba som lastbil
ska för.
Han har jobbat och sköts och inte gjort
någonting under hela den här tiden.
Nu har man slått allt upp över
bilder liksom nu.
När han kommer ut har han
ingen körkort.
Han är ganska
uppgiven som det är.
Man har ju sagt att huset vill
han inte ha.
Alla fordare säljer
allting som går att sälja
som han sa så har vi blivit av med.
Varför vill han inte ha
kvarhuset?
Jag tror att
han känner väl
att där han är så otroligt
utpekad.
Och sen är det ju så
den stora
hunden finns ju inte kvar
och det är ju
det var ju
det var ju hela hans
anker.
Det var ju liksom
det som han hade
och hon som alltid fanns.
Så att
jag trodde inte att det blev så som han hade tänkt sig.

Det är nog ingenting som blev som han tänkte sig.

Du har hört

den sista

delen av

ensam vargen

och vapenverkstan.

En dokumentär i tre

delar. John,

Eva och Per heter egentligen

något annat.

Nyhetsklipp kom från Sveriges radio

och Aftonbladet.

Reporter var Carl Brodin.

Researcher Marie Fjällborg.

Producent var jag Linnea Edin

och exekutivproducent Anna Iversen.

Rjudläggning

och slutmix Andrea Fantossi.

Dokumentären görs av

SMT på uppdrag

av Nodio.

Glöm inte koden

sommar för att kunna lyssna

i åtta hela veckor

på hundratals dokumentärer

för endast 69 kronor

i appen Nodio.

Som finns där appar finns.

Vi är nu framme vid Ålanda.

Terminal 5.

Ha en fortsatt trevlig resa.

Snabbaste vägen till flygplatsen.

En av många anledningar att hoppa på tåget.

Välkommen till Ålanda Express.

Textning och gråter

www.sdimedia.com